

ILLF 9

prof. Ing. Miroslav Fikar, DrSc., rektor STU

INAUGURÁCIA REKTORA STU MIROSLAVA FIKARA

Slávnostná inaugurácia nového rektora Slovenskej technickej univerzity prof. Ing. Miroslava Fikara, DrSc. sa uskutočnila 15. mája 2019 v Aule Dionýza Ilkoviča. Spolu s ním boli inaugurovaní aj traja dekáni troch fakúlt. Prof. Ing. Stanislav Unčík, PhD. bude viesť Stavebnú fakultu STU, prof. Dr. Ing. Miloš Oravec bude stáť na čele Fakulty elektrotechniky a informatiky STU a prof. Ing. Anton Gatiál, DrSc. bude viesť Fakultu chemickej a potravinárskej technológie STU. Po zložení slávnostného sľubu predstavil rektor nových členov vedenia: doc. Ing. Monika

Bakošová, PhD. bude zastávať funkciu prorektorky pre vzdelávanie, mobility a starostlivosť o študentov, prof. Ing. Ján Szolgay, PhD. bude zastávať funkciu, prorektora pre vedu, výskum a doktorandské štúdium, prof. Ing. František Uherek, PhD. bude zastávať funkciu prorektora pre inovácie a prax a doc. Ing. Lubica Vitková, PhD. bude zastávať funkciu prorektorky pre propagáciu a zahraničie. Prorektorom pre strategické projekty a rozvoj sa stal Dr. h. c., prof. h. c., prof. Dr. Ing. Oliver Moravčík, ktorý v tejto funkcii začína druhé funkčné obdobie.

Vo svojom prejave rektor prof. Miroslav Fikar zdôraznil, že absolventi STU patria k najžiadanejším na trhu práce nielen pre ovládanie niektorej konkrétnej technológie, ale aj preto, že ich vedieme ku kritickému mysleniu, schopnosti abstrakcie, formulácii stratégií a vízií. V posledných rokoch STU ako technická univerzita zápasi s nedostatkom študentov, za osem rokov zaznamenala pokles o tretinu, čo síce korešponduje s demografickým vývojom, no aj s mohutným odchodom našich stredoškôľakov do zahraničia, najmä do Českej republiky. Miroslav Fikar povedal: „A práve o najlepších študentov sa musíme usilovať, pretože neskôr to budú oni, ktorí budú udávať smer.“ Takisto vyzdvihol potrebu humanizovať univerzitu a jej internáty, rozvíjať aktivity v inkubátore, ponúknuť študentom miesto pre život, nielen pre štúdium, keďže potrebujeme technicky znalých, medzinárodne zdatných, sebavedomých, komunikatívnych mladých ľudí s logickým myslením. Akademický senát STU zvolil prof. Fikara za rektora začiatkom decembra 2018. Miroslav Fikar prevzal úrad po prof. h. c. prof. Ing. Robertovi Redhammerovi, PhD., ktorý ukončil svoje pôsobenie na univerzite v posledný februárový deň. Za rektora STU na funkčné obdobie 2019–2023 vymenoval prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska Miroslava Fikara 30. januára 2019.

prof. Ing. Robert Redhammer, PhD. - bývalý rektor STU

—zdroj: podľa <https://lnk.sk/ouwN>—
Foto: Matej Kaváč

prof. Ing. Miroslav Fikar, DrSc. - nový rektor STU skladá sľub

predstavitelia nového vedenia STU

prof. Pavel Gregor, dekan FA STU

FA INTEGRUJE VERTIKÁLNE ATELIÉRY

S meniacou sa dobou zaznamenáva zmenu aj tvorba architektúry, čo má dopad na nové požiadavky v spôsobe výučby architektúry. Máme za sebou takmer dvadsať rokov 21. storočia a najstaršia škola architektúry na Slovensku Fakulta architektúry sa snaží vyhovieť potrebám svojich študentov v duchu súčasnosti. O vertikálnych ateliéroch sa na Fakulte architektúry hovorí už dlhší čas, no v poslednom období obzvlášť intenzívne. A hoci inšpiráciu sú aj české fakulty architektúry, kde je systém vertikálnych ateliérov integrovaný už dlhšie, nejde iba o to. Fakulta architektúry sa síce celkom úspešne snaží integrovať inovované spôsoby výučby, zaznamenala tiež zvýšený trend vyučujúcich architektov z projekcie, dokonca založila Ateliér praxe, avšak výraznejšie sa to doteraz neodrkadlo v samotnej štruktúre a systéme školy. Zdá sa však, že dozrel čas na zásadnejšiu zmenu. A preto v posledný aprílový deň 2019 sa v Aule Emila Bellausa uskutočnila prednáška dekana FA STU prof. Pavla Gregora, kde predstavil novú koncepciu výučby ateliérovej tvorby vo vertikálnych ateliéroch. Pokúsime sa teda pretlmočiť, ako by to malo fungovať. Vertikálne ateliéry sú také ateliéry, kde spolu pracujú študenti z rôznych ročníkov (na FA STU študenti 4., 5., 6. ročníka študijných programov Architektúra a urbanizmus – Bc. a Architektúra, Urbanizmus – Ing. arch.)

Prečo by sa mali zaviesť vertikálne ateliéry?

- priblíženie sa praxi,
- zefektívnenie výučby,
- podpora tímovej práce, učenie študentov študentmi,
- atraktívnosť,
- zvýšenie konkurencie (medzi študentmi a pedagógmi),
- zlepšenie pracovných podmienok (stály ateliér počas celého týždňa aj semestra).

Ktorých ateliérov z architektonickej tvorby by sa to malo dotýkať?

- v študijnom programe Dizajn už prebieha výuka vo forme vertikálnych ateliérov,
- zmena sa dotkne študijného programu Architektúra a Urbanizmus (4. ročník), Architektúra (5. a 6. ročník) a Urbanizmus (5. a 6. ročník),

Konkrétne pôjde o:

- Ateliér navrhovania VII (4. ročník)
- Ateliér navrhovania VII (4. ročník), Bakalárska práca (4. ročník)
- Ateliér I – urbanistická tvorba (5. ročník), Ateliér II (5. ročník)
- Ateliér III (6. ročník), Diplomová práca (6. ročník).

Podmieňujúcimi predpokladmi sú:

- na FA bude vyčlenených 22 miestností, každá pre 16 študentov – základom sú diplomové ateliéry, sú určené aj pre študentov Erasmus a študentov v anglickom jazyku,
- jasné zafinovanie požiadaviek na vedúcich ateliérov a možnosti na tvorbu tímov,
- otvorené a interné výberové konanie na vedúcich ateliérov,
- návrh časového harmonogramu: zadávanie tém, predstavovanie ateliérov, výber študentov a zápis (kritiky, obhajoby a prieskumy v novom režime),
- vysvetľujúca propagácia medzi študentmi a pedagógmi (+PR pre externé prostredie).

Kto sa môže prihlásiť za vedúceho vertikálnych ateliérov?

- autorizovaný architekt SKA
- alebo
- docent v odbore Architektúra a Urbanizmus
- alebo
- profesor v odbore Architektúra a Urbanizmus

Ako sa môže profilovať vertikálny ateliér?

- osobnostný (majstrovský),
- tematický (bývalé Moduly, resp. zamerania alebo Urbanizmus, Obnova pamiatok, Digitálna architektúra),
- metodologický (zameraný na špecifický spôsob výučby).

Vertikálne ateliéry budú viesť jeden až traja vedúci a asistenti, konkurzy prebehnú v máji 2019. Asistentov môže byť neobmedzený počet, no úväzky sa rozpočítavajú z celkového úväzku ateliéru na osoby podľa finančných možností ateliéru. Zostava asistentov môže byť stála, ale môže sa každý semester meniť podľa druhu zadania.

Aké zadania ateliérovej tvorby môžu byť vo vertikálnych ateliéroch?

- obsah a rozsah zadania vyplýva z danej charakteristiky predmetu v akreditácii,
- zadanie zadáva vedúci ateliéru (v prípade bakalárskej práce sa zadanie vyberá z ponuky garanta študijného programu),
- zadania v jednotlivých ateliéroch môžu byť obsahovo prepojené,
- prerekvizity jednotlivých ateliérových tvorieb by mali byť upravené tak, aby ateliérová tvorba mohla byť vypísaná nezávisle na semestri (platí najmä pri AT I – urbanistická tvorba)

INFORMAČNÉ LISTY FAKULTY ARCHITEKTÚRY STU V BRATISLAVE # 9

v strede záberu doc. Lubica Selcová a doc. Zuzana Tóthová a vpravo nad nimi Ing. Anna Karacsonyová - tajomníčka fakulty

FAKULTA	Inaugurácia rektora STU Miroslava Fikara	2
FAKULTA	FA integruje vertikálne ateliéry	3–4
ROZHOVOR	Ešte pár slov k vertikálnym ateliérom s dekanom Gregorom	5–6
FAKULTA	Za vertikálny ateliér!	7
SÚŤAŽ	REA #23 Bordeaux: Opäť úspešní!	8–9
WORKSHOP	Mind the Gap 2019 na FA	10–11
CENA	K cene profesora Jirícha Halabalu 2018	12–13
FAKULTA	Repromócia po päťdesiatich rokoch na FA	14–15
FAKULTA	Prieskumy ateliérových prác na FA	15
OZNAMY	Výber z noviniek v Knížnici FA STU	16

Časový plán

- V máji 2019 prebehli výberové konania na vedúcich ateliérov na obdobie dvoch rokov.
- V máji 2019 prebehla vysvetľujúca kampaň pre študentov 3.–5. ročníka.
- V júni 2019 sa uskutočnil vysvetľujúca kampaň pre vedúcich ateliérov.
- Dva týždne pred začiatkom semestra (9. septembra 2019) ústavy zverejnia informácie o vertikálnych ateliéroch a zadania pre študentov na webovej stránke.
- Týždeň pred začiatkom semestra (16.–20. 9. 2019) prebehne predstavenie konkrétnych vertikálnych ateliérov v aule FA STU, informácie budú na nástenke vo foyeri, konkurz pre študentov 4.–6. ročníka FA STU do konkrétnych ateliérov, konkurz pre študentov sa bude opakovať každý semester.
- Prvý týždeň výučby (23.–27. 9. 2019) ústavy zverejnia zoznamy vybraných študentov na konkrétne vertikálne ateliéry, je to zároveň posledný termín na zápis študentov do ateliéru.

Doplňujúce informácie

– Obsah zadaní v ateliéroch bude pri záverečných prieskumoch hodnotiť komisía (prodekan, garantí ŠP, vybraní zástupcovia vedúcich, architekti z externého prostredia).

- Kvôli výmene skúseností a pripomienkam bude jedenkrát za semester stretnutie všetkých vedúcich vertikálnych ateliérov.
- Záverečné prieskumy a spôsob prezentácie budú plne v réžii jednotlivých ateliérov.
- Kritiky a prieskumy v jednotlivých ateliéroch by mali prebiehať najmä za účasti nezávislých odborníkov.
- Priestory pre ateliéry zatiaľ nie sú vybrané. Počíta sa s miestnosťami na 4. poschodí, ktoré sú určené pre diplomový seminár (v súčasnosti 421, 423, 424, 428, 429, 430, 434, 435, 436, 437). Miestnosti budú vybrané vedúcimi ateliérov a pripravené v septembri.
- Koncom júna už by mali byť jasné všetky informácie ohľadom organizácie vertikálnych ateliérov (počty, názvy, vedúci, asistenti, miestnosti.).

Po prednáške dekana nasledovala živá diskusia, kde sa kolegovia pýtali na fungovanie súčasného prepojenia horizontálnej a novej vertikálnej schémy, vyjadrovali obavy, že zmiznú zamerania na typologické druhy, otázky boli smerované aj na to koľko vertikálnych ateliérov bude mať jeden ústav, že jeden študent môže v jednom vertikálnom ateliéri riešiť stále tú istú tému aj vo viacerých ročníkoch, čo ho môže neskôr v praxi limitovať, niektorí reagovali na podmienenosť vedúcich ateliérov, nakoľko do konkurzov o vedúceho by chceli ísť aj mladší pedagógovia. Niektorí garanti sa obávajú, že v 1.–3. ročníku nebude mať kto učiť a budú musieť poveriť niektorých doktorandov. Dekan zdôraznil, že vedúci ateliérov majú učiť aj v 1. ročníku. Čo sa týka ďalších informácií, na FA STU má byť sfunkčnená nová sieť WiFi a začiatkom septembra by v súčasných miestnostiach Hospodárskej správy mal už fungovať nový bufet.

◀ arch. Martin Dubíny a nad ním arch. Ján Pavúk
arch. Eva Oravcová

arch. Karol Garner

doc. Zuzana Čerešňová a arch. Pavel Nahálek

doc. Milan András

prof. Peter Vodrážka, prof. Jaka Pohančová a arch. Stanislav Majcher

–Irena Dorotjaková,
Foto: Matej Kováč –

prof. Bohumil Kováč

doc. Andrea Bacová

arch. Michal Czafík

EŠTE PÁR SLOV K VERTIKÁLNYM ATELIÉROM S DEKANOM GREGOROM

Perspektíva vertikálnych ateliérov uvádza fakultnú komunitu na cesty rôznych úvah. Z dôvodu zmiešaných impulzov sme sa rozhodli na plánovanú transformáciu opýtať viac dekana FA STU prof. Pavla Gregora, ktorý za vertikálnymi ateliérami stojí.

ID: Fakultu čaká asi najvýraznejšia zmena za posledné roky: zavedenie vertikálnych ateliérov. Na jednej strane je to niečo, čo sa dalo očakávať a mnohí to vnímajú ako zmenu potrebnú, no na strane druhej sú tu určité obavy, čo konkrétne zmena priniesie. Zaujímalo by ma teda, v čom bude najpodstatnejší rozdiel oproti tomu ako to funguje doteraz a aký by mal byť ten nový model výučby. No a tiež aj to, čo od nového modelu, okrem integrovania viacerých architektov z exteriérového prostredia a ročníkovo zmiešaných študentských tímov, očakávate. Čo by zmena mala priniesť fakulte v dlhodobejšom horizonte?

PG: Zmena je život. Každá vysokoškolská inštitúcia potrebuje dynamiku, musí sa vyvíjať a musí nejakým spôsobom reagovať na potreby praxe a okolia. Naša fakulta je jediná fakulta s architektonickým zameraním v bývalom Československu, ktorá organizáciu štúdia ateliérovej tvorby formou vertikálnych ateliérov nemá. Nás teda k tejto zmene tlačí aj konkurenčné prostredie a okolnosti, pretože sa ako fakulta tak stávame menej atraktívni pre študentov. Ešte pred desiatimi rokmi sme o študentov nemuseli bojovať, ale dnes nám najmä tí najlepší študenti odchádzajú do Brna, do Prahy a do Viedne a pre našich pedagógov je to demotivujúce. Nechcem tým povedať, že máme nekvalitných študentov, ale našou snahou je byť na špičke v rámci Slovenska a stredoeurópskeho priestoru a chceme najlepších študentov pritiahnúť k nám.

Dnes funguje výučba ateliérovej tvorby v akoby horizontálnych ateliéroch, ktoré sú viazané na rovnaké zadania a študenti ich riešia v rámci svojho ročníka podľa presne stanoveného zamerania. Vertikálny ateliér znamená, že ročníky budú naprieč prepojené, v našom prípade hovorme o záverečných ročníkoch, čiže o štvrtom, piatom a šiestom, kde vyberú študenti z rôznych ročníkov v jednom ateliéri budú mať možnosť spolupracovať a učiť sa spolu. Najväčší efekt spočíva v tom, že mladší študenti sa budú de facto učiť od starších a následkom bude oveľa väčšia tvorivá atmosféra. Radikálna zmena oproti dnešku, ktorá musí byť spojená s vertikálnymi ateliérami je, že študenti vo vertikálnych ateliéroch budú mať svoj vlastný fyzický priestor – ateliér, a to 24 hodín denne, sedem dní v týždni a celý semester. Som presvedčený, že doteraz nebolo až tak dobre možné dosiahnuť tvorivého ducha pri ateliérovej tvorbe aj preto, lebo študenti si museli po výučbe tvorby zbalit svoje veci a odísť niekde inde. Z priestoru ich vytláčala ďalšia výučba, ktorá tam nasledovala.

ID: Na jednej strane nám študentov ubúda, čo sa pripisuje demografickej krivke, tiež chýba štruktúra, ktorá v Čechách je už zabehnutá. Čo od toho teda očakávate?

PG: Očakávam pozitívny prínos. Vychádzam aj z toho, že som mal dva roky možnosť pôsobiť vo funkcii vedúceho vertikálneho ateliéru v Prahe na FA ČVUT, zažil som ako funguje takýto ateliér nie ako hosť, ale ako aktívny pedagóg. Rozhodne to bolo zefektívnenie výučby oproti súčasnosti, keď denne učíme malú skupinku študentov. Tu sú pokope študenti viacerých ročníkov naraz, čo je síce ťažšie pre pedagóga, ktorý dáva zadania (tie môžu byť spoločné a príbuzné), ale súčasne to núti pedagóga k efektívnejšiemu spôsobu výučby. Dôležité je tiež, aby sa študent prezentoval nielen pred pedagógom, ale aj pred ostatnými spolužiakmi, ktorí sú takto nútené vziať do úvahy aj ich názor, a tak sa učia navzájom.

ID: Zaujímala by ma ešte jedna citlivá vec. Na jednej strane sa hovorí o tom, že ak ako

prof. Pavel Gregor, dekan FA STU

vedúci ateliéru prejdú konkurzom externisti, budú môcť viesť vertikálny ateliér aj na polovičný úväzok. Ďalšia vec je, že je tu akýsi stav ohrozenia domácich pedagógov, ktorí spĺňajú kritériá na vedúcich ateliérov, ale ak by neprešli konkurzom víťazne, mali by robiť niekomu inému asistentom. A to aj napriek tomu, že sami majú už za sebou dlhoročné pedagogické skúsenosti. Zákonite to k tomu speje, nakoľko má byť len obmedzený počet vertikálnych ateliérov. A pritom nie je explicitne povedané, že architekt z externého prostredia bude a je vždy aj lepším pedagógom, nebolo to nikdy dokázané. Často práve výsledky z rôznych študentských architektonických súťaží poukazujú aj na školiteľov, ktorí sú tak trochu zaznávaní. Čo s tým?

PG: Položme si na úvod otázku, či je potrebná hierarchia v akejkolvek organizácii v riadení alebo v čomkoľvek? Sám som presvedčený, že hierarchia je potrebná je. A nestotožňujem sa s tým, že každý na fakulte má pôsobiť v rovnocennej pozícii, ako to pri výučbe ateliérovej tvorby máme. Dnes je úplne bežné, že pozícia interného doktoranda je pri výučbe tvorby úplne rovnaká ako garanta predmetu alebo profesora, s čím zásadne nesúhlasím. Oproti dnešnému stavu chceme teda urobiť hierarchiu a z našich veľmi kvalitných pedagógov chceme vytiahnuť najkvalitnejších, ktorí svojím menom a kvalitou práce „prekrývajú“ skupinu pedagógov, ktorí v ateliéri budú pôsobiť. Treba povedať, že pre študentov je také čosi čitateľnejšie a aj atraktívnejšie. Zároveň do systému vťahujeme viac ľudí zvonku, čo nie je vôbec nič nové. Na všetkých školách umeleckého zamerania je úplne bežné, že sa snažia najlepších tvorivých pracovníkov nejakou formou pritiahnúť aj na čiastočné úväzky. Ako som otvorene povedal aj našim zamestnancom, my narážame na finančné možnosti, ktoré nie sú neobmedzené. Vyčlenili sme preto rádoavo dve až tri plné pracovné miesta na nových vedúcich vertikálnych ateliérov. Nemôže teda ísť o nejaké ohrozenie existujúcich zamestnancov. Pracovnoprávne vzťahy a finančné možnosti nás nepustia, ale jedným dychom musím povedať, že je to v prospech našich pracovníkov. Ak sme tu doteraz mali iba interných pracovníkov a jeden tzv. Ateliér praxe, lebo tak sa ten ateliér volal, pre mňa názov tohto ateliéru dehonestoval našich zamestnancov, lebo akoby pre študentov dával najavo, že všetky ostatné ateliéry nemajú s praxou nič spoločné, čo nie je pravda. Niektorým ľuďom sa to možno nepáči, ale z môjho pohľadu je to

demokratické, pretože nový systém vertikálnych ateliérov pozdvihne našich pedagógov na jednu štartovaciu čiaru s kolegami z externého prostredia. Navonok tak deklaruje, že naši interní pedagógovia sú na rovnakej úrovni ako architekti z praxe.

ID: V súčasnej štruktúre zohrávajú úlohu moduly. Čo sa s nimi plánuje, integrujú sa, alebo sa zrušia?

PG: Moduly sú zadané a sú dnes súčasťou našej akreditácie, v podstate zostávajú a ateliéry budú mať pri vypisovaní zadaní z zátvorke napísané, že je to zadanie z modulu M4 alebo z architektonického zamerania A7. Z môjho pohľadu, ale je to môj subjektívny názor, otázka modulov je prežitá a najmä tak, ako sú u nás postavené o.i. aj po typologických druhoch. Moduly vznikli v deväťdesiatych rokoch z požiadaviek praxe, kde bola požiadavka na hlbšie vzdelávanie architektov v oblasti interiéru, v oblasti obnovy pamiatok a v novovznikajúcej environmentálnej tvorbe. Pre mňa špecializácia na škole na obytne budovy, na občianske budovy nemá opodstatnenie. Oproti obdobiu socializmu, keď boli špecializované veľké projektové ústavy na zdravotníckej budovy, na

doc. Ľubica Vitková, prerektorka STU

športové stavby, školské stavby, ktoré dostávali štátne zakázky. To už dnes nie je a drvivá väčšina ateliérov v praxi nie je špecializovaná, ale musí robiť všetky druhy zakaziek. Z tohto pohľadu je to pre mňa umelé rozdelenie a zamerania a moduly časom na škole zaniknú, resp. čas na špecializáciu je skôr v celoživotnom vzdelávaní alebo v nadstavbe, v postgraduálnom vzdelávaní.

ID: Ako v Čechách financujú vertikálne ateliéry? Existuje tu istým spôsobom obava, či povedzme 30% nových ľudí, z ktorých mnohí budú na polovičný úväzok, nebude odčerpávať naše prostriedky, (ktoré si interní zamestnanci zabezpečili vedec-kovýskunnou, publikačnou a umeleckou činnosťou mimo pedagogický proces), ale nebude prinášať ďalšie prostriedky. Ako je toto myslené alebo ošetroené?

PG: Hned poviem, že to celkom iste nebude 30%. Nemôže to byť 30%, nepustia nás pracovné zmluvy a nepustia nás prostriedky. Aj 20% je príliš optimistické. České financovanie je dvojnásobné oproti slovenským vysokým školám. Majú iný systém kritérií rozpočtu. U nás sa tlačí na zamestnávanie pracovníkov na plný úväzok,

aby sa človeku aj umelecké výkony rátali, aj keď jeho skutočný výkon v pedagogike nie je na celý úväzok. Úplne bežné na umeleckých školách je, že zamestnávajú na dohody, na štvrtinový úväzok špičkových architektov, sochárov a.i. Keby sme to my tak robili, strácame výkony.

Jediná cesta, ktorá je aj v Prahe a myslím si, že čaká aj nás je, a už som to naznačil aj kolegom z akademickej obce, je cesta určitej špecializácie. Nastane vytvorenie rôznych skupín zamestnancov, ktorí možno budú pôsobiť iba v ateliéri, kde sú využívaní len na ateliér a na menší úväzok a žiadne ďalšie ich výkony sa nám nerátajú. A potom sú tu domáci pedagógovia, ktorí aj učia, aj vo vertikálnom ateliéri, popri tom publikujú aj sa zapájajú do grantov. A myslím si, že časom bude skupina len vedeckovýskumných pracovníkov, ktorí sa v zásade budú venovať len vede a výskumu a publikovaniu a bude to skupina, ktorej výkony predstihnú aj to, čo robia ostatní. Keď sa tieto tri skupiny dajú dohromady, som presvedčený, že ich výkony budú pre fakultu celkovo dostatočné. Rozprávam sa o tom s ľuďmi, viem to z vlastnej skúsenosti, keď som bol radovým pedagógom, v dnešnej polohe kvalitne učiť, popri tom písať, byť vedúcim nejakého grantu alebo dvoch a ešte sa uchádzať o nejaký titul profesora alebo docenta je veľmi ťažké. Nehovorím, že sa to nedá, sme do toho tlačení. No bude potrebná minimálne časová špecializácia, že sa povie tieto štyri roky najmä učím, alebo najmä publikujem a robím výskum, to je jediná cesta na to, aby sme nepadli na kolena.

ID: Viackrát ste už spomenuli, že umelecké školy, umelecké zameranie, no Fakulta architektúry ako najstaršia inštitúcia v architektonickom vzdelávaní je na technickej univerzite. Isteže, máme tu dizajn, ktorý sa radí medzi umelecké odbory, ale architektúra nie. Máte teda nejakú predstavu ako architektúru presunúť do umenia, resp. myslíte, že by sa mala fakulta odtrhnúť od STU? Ak nie, ako teda integrovať umeleckú architektúru do technicky orientovanej štruktúry?

PG: Nemyslím si, že by odtrhnutie v súčasnej dobe prinieslo niečo pozitívne Fakulte architektúry. Navyše, nie je to ani reálne. Sme pod silnou značkou Slovenskej technickej univerzity, dlhodobé úsilie aj predchádzajúcich vedení univerzity, kde sa deklarovala určitá jedinečnosť našej fakulty, prinieslo svoje ovocie. Celkom určite aj súčasné vedenie STU si Fakultu architektúry váží, a fakultu ako umeleckú zložku už dnes všade presadzuje a chce si ju pestovať, lebo chápe, že to môže priniesť ďalší benefit.

Samozrejme, sme na technickej univerzite, ale od svojej podstaty sú aj architektúra aj dizajn umelecký smer. No tieto úvahy naviažem na to, keďže sa nám dlhodobó nedarí presvedčiť ministerstvo školstva, aby zvýšilo koeficient náročnosti študijného programu Architektúra a urbanizmus alebo ho aspoň dostalo na úroveň medzi technicky a umelecký smer, no nedarí sa to. Myslím si preto, že by sme mali otvoriť ďalšie umelecké študijné programy a to je tá najľahšia cesta ako získať finančné prostriedky. Keďže študijný program Dizajn je veľmi úspešný a s vynikajúcimi

výsledkami, už dnes uvažujeme o perspektívnom otvorení dvoch študijných programov v odbore Dizajn. A keď sa nezmenia podmienky, veľmi vážne uvažujeme, že by aspoň druhý stupeň štúdia v architektúre prešiel na umelecký odbor.

ID: Architektúra sa premieta do filozofie, koncepty musia mať myšlienku. V Európe sú školy, kde sa architektúra vyučuje skôr v spoločenskovednej rovine, premýšľa sa, viac sa diskutuje, píše sa eseje. Istým spôsobom sa tento trend premieta aj do požiadaviek na premýšľanie o architektúre, rastie potreba výskumu a požaduje sa tiež vyjadrovanie myšlienok, teda aj publikovanie. A tu sa dostávame opäť na úplne odlišné pole pôsobnosti: technika verzus humanitný smer. Čo si o tom myslíte?

PG: Čo sa týka základnej filozofickej otázky, či bola prvá myšlienka alebo matéria, som zástancom, že myšlienka bola prvá. Aj v tej najpragmatickejšej stavebnej produkcii musí byť najprv myšlienka. Nehovorím o tej úplne vysokej filozofii, ale ak to naši študenti a budúci absolventi majú vkladať do návrhov, musia mať premyslené koncepty. Fakulta architektúry nemôže existovať bez veľmi silného teoretického zázemia, teórie architektúry, analyzovanie aktuálnych teoretických konceptov. A preto si myslím, že to, čo sa od nás požaduje vo vedeckom výskume, nie je úplne formálne, ale k architektúre to naozaj patrí. Druhá vec je, že je možné, že aj medzi vynikajúcimi pedagógmi budú takí, ktorí nikdy vedu nebudú robiť (a nepovažujem to za nič zlé) a pôjdeme cestou, ako si aj oni vedia doplniť výkony. To je cesta PC ARCH, projektovanie a navrhovanie zákaziek pre prax v pracovnej dobe, čím sa dá úväzok nahradiť, ak pedagóg tvrdí, že toto je to, čomu najlepšie rozumie.

ID: Keď sa pozrieme na svetové európske ateliéry, robia vlastný výskum, mnohé vydávajú knihy, u nás to tak nie je. Druhá vec je ako sa spoločnosť pozerá na architektúru, či ju potrebuje, vyžaduje, chce? Za tridsať rokov toho bolo zúfalo málo, dokonca keď to porovnáme s prvými desaťročiami prvej ČRSR vtedy vznikli múzesa, máme veľmi málo príkladov podpory architektúry štátom. A otázkou je, že či aj toto nemá podiel na tom, že nevieme poriadne zdvihnúť koeficient odboru?

PG: Našťastie si myslím, že v poslednom období naozaj dochádza k určitej pozitívnej zmene, aj vďaka najmä architektom. Aj CEZAAR, aj Dni architektúry a dizajnu, architektúra sa dostáva do povedomia verejnosti, dostáva sa do povedomia jej úloha, že architektúra spoločnosti môže pomôcť. Ved’ v akom prostredí žijes, taký si. Prostredie vychováva. A my architekti a dizajnéri sme tvorcovia prostredia okolo nás, v tom je naša úloha nezastupiteľná. A keď sa vrátim k tomu výskumu, no kto iný ako Fakulta architektúry by mala mať takéto vedeckovýskumné centrum. Máme to v zadeninovanej funkcii, k škole takéto čosi patrí.

ID: A ešte otázka, ktorá sa síce vertikálnych ateliérov netýka, ale týka sa štruktúry školy resp. toho, čo by bolo treba na fakulte posilniť: teórie architektúry. Uvažuje sa o ďalších pedagógoch, ktorí by pomohli v teórii architektúry?

PG. Toto je vec diskusie čo a akým spôsobom by budúci architekti mali od nás dostávať. Podľa toho ako boli postavené v deväťdesiatych rokoch študijné plány, tak sme momentálne v niečom aj pozadu. Celkom iste by sme mali teóriu architektúry posilniť, ale ľahšie by sa to presadilo, ak by sme mali silné vedeckovýskumné pracovisko, aby teoretikov užívalo.

ID: No a ešte k vertikálnym ateliérom, tie budú konštituované na dva roky, budú mať teda tie dva roky na skúšku rovnako ako škola a ľudia túto zmenu prijímú a ako sa podarí naštartovať proces transformácie.... Ako reagovali na túto zmenu študenti, máte od nich nejakú spätnú väzbu?

PG: Študenti si to v podstate žiadajú a myslím si, že vlastné priestory na prácu bude pre nich nielen obrovská zmena, ale aj najväčší benefit. Moja životná filozofia je, že čo človek nevyskúša, nemôže teoreticky odsúdiť alebo prijať. Napriek môjmu hlbokému presvedčeniu, že vertikálne ateliéry sú jediná perspektívna cesta, kadiaľ by sa mala fakulta uberať, budú tie dva roky skúškou. Otvorene hovoríme, nebude to vo všetkých otázkach ľahké (najmä v organizačných), ale chceli by sme docieľať, aby študenti mali svoj zadeninovaný priestor 24 hodín denne aj na úkor možno administratívnych priestorov zamestnancov. Musíme to tak skúsiť. Osobne si myslím, že aj keď sú vo výberových kritériách uvedené dva roky, možnože sa s niektorými kolegami z vonku dohodneme iba na jednom roku a je to aj v ich záujme. Možno oni tiež nie celkom dobre vedia, čo to znamená dvakrát do týždňa sem na tri hodiny prísť a naplno sa venovať študentom. A ak študenti budú mať stále svoje ateliéry, tak sa to nemusí obmedzovať len na tie hodiny povinnej výučby dvakrát do týždňa. Bude nutné po každom roku sa vracaeť k fungovaniu vertikálnych ateliérov, vyhodnocovať si, čo je dobré, overovať kde niečo škripe, čo nefunguje, kde sú chyby a tak to zlepšovať, už aj vzhľadom na nadchádzajúcu akreditáciu. A ak by sa vertikálne ateliéry osvedčili, aj táto organizačná forma bude súčasťou budúcej akreditácie.

ID: Ďakujem za rozhovor.

Rozhovor pripravila a zhovorala sa Irena Doratjaková, rozhovor bol autorizovaný.

^[1] Proces uznávania vysokoškolských diplomov inžinierov architektov, vydaných na Fakulte architektúry STU v Bratislave v študijnom odbore 5.1.1 architektúra a urbanizmus, bal zavšeňný notifikáciou podľa smernice Európskej únie 2005/36/ES

ZA VERTIKÁLNY ATELIÉR!

Pre názov môjho príspevku som si zvolil parafrázu titulu asi najznámejšej knihy Le Corbusiera „Za novú architektúru“ (Vers un l’architecture),¹ Dôvodom je istý burcujúci podtón, ktorý má v sebe a hodí sa aj v našej aktuálnej diskusii o vertikálnom ateliéri.

Na úvod stručne pre oživenie pamäti o pojmoch vertikálny ateliér a horizontálny ateliér. Tu si dovolím malú poznámku, ktorá sa môže zdať úplne zbytočná, niekto sa možno aj urazí, ale napriek tomu ju vyslovím. Nejedná sa o usporiadanie ateliérov v priestore, ale o systém organizácie ateliérovej tvorby v rámci vzdelávania budúcich architektov.

Vertikálny ateliér, ako naznačuje i jeho pomenovanie, je vyučovanie ateliérovej tvorby naprieč jednotlivými ročníkmi. V jednom ateliéri sa stretávajú študenti –začiatočníci, študenti vyšších ročníkov až po študentov končiacich štúdium (v poslednom ročníku). Pravdepodobne takto sa začala vyučovať architektúra, keď okolo významného architekta - majstra sa zhromaždili jeho žiaci –učni a tovariši. Remeslu sa učili od samotného majstra, ale mladší žiaci aj od starších a skúsenejších. Neskor takto bola organizovaná výučba architektúry na akadémiách krásnych umení, keď nadviazala na tradíciu ateliérov významných maliarov, sochárov, grafikov. Školy tohto typu sú orientované na talentovaných študentov, čo do istej miery limituje ich počet, preto akadémie neoplývajú veľkým počtom študentov, čo sa odráža aj vo veľkosti ateliérov jednotlivých osobností.

Opakom boli a sú technické vysoké školy a technické univerzity, ktoré sú viac orientované na praktické zvládnutie profesie a prípravu odborníkov pre priemysel a prax. Tieto školy majú výrazne väčší počet študentov, a preto aj menej osobný a pragmaticky koncipovaný prístup k vyučovaniu. V tomto prostredí, kde je štúdium organizované po jednotlivých semestroch a ročníkoch s narastajúcou mierou náročnosti predmetov, sa sformovalo aj vzdelávanie architektov. Nosný predmet tohto študijného odboru Ateliérová tvorba sa vyučuje formou tzv. horizontálnych ateliérov. Horizontálny ateliér znamená organizáciu výučby navrhovania a ateliérovej tvorby po jednotlivých semestroch a ročníkoch. Čo semester to ateliér. Ich obsah je väčšinou hierarchizovaný podľa náročnosti. V úvodných semestroch sa začína jednoduchými zadaniami, kedy sa študent oboznamuje s tým, ako narábať so základnými kompozíčnými prostriedkami architekta, hlavne hmotou a priestorom. Práve narábanie s prázdny-m priestorom a samotná organizácia priestorov majú svoje úskalia, kto ich zvládne, má šancu stať

*eufemizmus*⁴ zaoberal témou architektonických ateliérov, ktoré sa do istej miery vytratili z pôdy našej fakulty. V minulosti boli ateliéry pracovným miestom študentov pracujúcich na svojich ateliérových zanianiach so všetkým, čo má takéto priestor obsahovať. Žili 10 až 12 hodín denne a na konci semestra aj viac. Dnes sú to, žiaľ, iba sporadicky využívané priestory. Konzultácie, ktoré kedysi boli pre celý ateliér „vecou verejnou“, sa zmenili len na dialóg medzi pedagógom a študentom, vedený často mimo priestoru ateliéru/ učebne v pracovni pedagóga, v zasadačke alebo na chodbe.

prof. Julián Keppl

Dúfam, že princíp vertikálnych ateliérov bude renesanciou ducha architektonických ateliérov, miestom, kde tvorivá atmosféra „nakazi“ všetkých zúčastnených, pracovitnosť usilovných stimuluje tých pohodlnejších. Starší, skúsenejší sa stanú učiteľmi mladších a mladší svojimi niekedy naivnými otázkami prinútia starších kolegov premýšľať o čo najzrozumiteľnejšom vysvetlení pre ich zámary a koncepcie, aby to pochopili i tí mladší (a neskôr aj ich v architektúre menej vzdelaní klienti) a jednotlivé ateliéry sa tak možno stanú fórom pre pokračujúce a nekončiace debaty o architektúre.

Ako garant študijného programu si uvedomujem, čo táto zmena systému výučby znamená, ale ak chceme prinavrátiť na fakultu život,⁵ ak chceme skvalitniť výučbu v ateliéroch a naučiť študentov pracovať v kolektíve, musíme sa s pripravovanou zmenou vyrovnáť. Otázkou je, ako na to? Roky som spolupracoval s kolegom Špačkom. „Robili“ sme vedu aj projekty. Nechcem však hovoriť o výsledkoch, ktoré sme spolu dosiahli, ale o spôsobe spolupráce. Nehádali sme sa, kto je múdrejší a nehladali chyby v návrhu toho druhého. Hľadali sme dobré stránky návrhu a tie nám postupne vytlačili chyby, omyly, zlé návrhy. Skúsme túto metódu použiť aj v prípade vertikálnych ateliérov. Niektoré pozitívne stránky som už naznačil, jednu, možno tú podstatnú som nespomenul. Každý študent bude mať svoj stôl, svoje miesto a okolo seba skupinu ľudí, ktorí majú rovnaký predmet záujmu. ARCHITEKTÚRU.

Za vertikálny ateliér!

*Julián Keppl
garant študijného programu 2. stupňa Architektúra*

- Le Corbusier: Kapitoly o modernej architektúre, Tatrán, Bratislava 1968
- Pozrite si náš študijný program.
- Samozrejme, že nájdeme výnimky, takou je Fakulta architektúry ČVUT v Prahe, Fakulta umení na Technickej univerzite v Košiciach, ale na školách architektúry ako ETH Zürich, KTH Štokholm, USC Los Angeles, Univerzita v Manchestri a ďalšie sa ateliérová tvorba vyučuje v horizontálnych ateliéroch.
- Keppl, J.:Ateliérová tvorba – oxymoron alebo eufemizmus, ILFA, 2014
- Skúste sa po nej prejsť po tretej pobeďe...

Ing. Roman Rosina, arch. Andrej Alexy, arch. Eva Vojteková a vľava arch. Lukáš Šíp a arch. Igor Šašcer

REA 23

BORDEAUX: OPĚT ÚSPEŠNÍ

Moderná ikona architektúry Bordeaux – Múzeum vína

Fakulta architektúry sa piaty rok za sebou zapája do všetkých aktivít **Siete škôl architektúry REA (Réseau des écoles d'architecture)**. Napriek každoročnej informácii o akciách možno pripomenúť, že ide o združenia frankofónnych a frankofilných škôl architektúry zo Strednej, Východnej Európy a samozrejme z Francúzska, ktoré každoročne organizuje súťaž a workshop pre študentov a konferenciu pre pedagógov.

V tomto roku bolo 23. stretnutie, ktorého sa okrem Fakulty architektúry STU zúčastnili školy architektúry: BME Budapešť, dve poľské univerzity CUT Krakov, LUT Lodž, tri francúzske školy ENSAP Bordeaux, ENSAP Lille, ENSA Toulouse a arménska univerzita NUACA Jerevan. Stretnutie REA 23 prebiehalo vo Francúzsku, organizovala ho škola architektúry ENSAP Bordeaux od 14. do 20. apríla 2019. Zastúpenie našej fakulty bolo na všetkých troch aktivitách REA 23 – na konferencii, workshopoch a medzinárodnej súťaži.

Hlavnú tému určuje organizátor a v tomto roku znela: **Miestny projekt a územná udržateľnosť**. Organizátori zadefinovali cieľ: zdôrazniť a analyzovať prístupy udržateľnosti v oblasti výučby a výskumu, ako aj postupy z praxe, ktoré sa pokúšajú reagovať na rôzne eko výzvy. Tie sú súčasťou perspektívy udržateľnosti a prispievajú k prehĺbeniu vedomostí a nadväzujú na zdedené

zručnosti, na opätovné zavedenie lokálnych materiálov alebo využitie existujúcich štruktúr v podobe konverzie, pri skúmaní sociálno-ekonomických a kultúrnych väzieb.

Konferencia prebehla v sekciách, ktoré reflektovali strešnú tému.

1. SEKCIA: Vývoj a diverzifikácia pedagogických postupov týkajúcich sa riešenia výziev udržateľnosti.
2. SEKCIA: Výskum na školách architektúry zameraný na šírenie poznatkov z hľadiska udržateľnosti.
3. SEKCIA: Vývoj a transformácia nových postupov z praxe v rámci architektúry, urbanizmu a tvorby krajiny.

Na konferencii bol prednesený príspevok autorov Y. Meziani, J. Ilkovič, L. Ilkovičová na tému: *Udržateľnosť súťaží _ udržateľnosť v súťaži.*

ŠTUDENTSKÁ SÚŤAŽ

Príprava stretnutia začala na Fakulte architektúry už na začiatku roka 2019 organizáciou národného kola študentskej súťaže prezentáciou nosnej témy a hlavných otázok, ktoré sa týkali riešenej lokality v meste Sauveterre-de-Guyenne, vzdialenom asi 60 km od Bordeaux.

Debata na tému

Prezentácia návrhov workshopu, s našimi študentami

3. Miesto: Návrh **KJ7JJ_A** za navrhovaný systém a riešenie mesta, kde ednoznančne stanovená os funkcií vystihuje jeho charakter a upozorňuje na archetypálne funkcie, ktoré reanimujú daný priestor. Reinkarnácia tržnice, redizajn vinárstva a funkcií kultúry či relaxu je dopovedaná kultúrovým grafickými vyjadrovanými prostriedkami.
Autori: Bc. Kristína Jakubová, Bc. Lucia Kaivodová

Porota zároveň určila 4 odmeny ex aequo: Návrh **M3WHN** za kvalitný analytický obsah a grafické spracovanie návrhu a názor na riešenie centrálnej časti mesta.
Autori: Bc. Lucia Pavolová, Bc. Marek Šmotlák

Návrhy **KJ7JJ_B, JKBD4_A, KS95X_B** za kvalitné koncepčné riešenie, analytický prístup a prepracovaný názor na riešenie problémových bodov mesta.
Autori: Bc. Kristína Boháčová, Bc. Jana Hájková / Bc. Patrik Krásny, Bc. Eduard Krištof / Bc. Zuzana Janušová, Bc. Tomáš Jozefík

Porota celkovo ocenila kvalitné komplexné analýzy, hľadanie genius loci a hodnotných akcentov pri riešení zadania, ktoré vystihli problémy a pozitíva lokality v blízkosti Bordeaux.

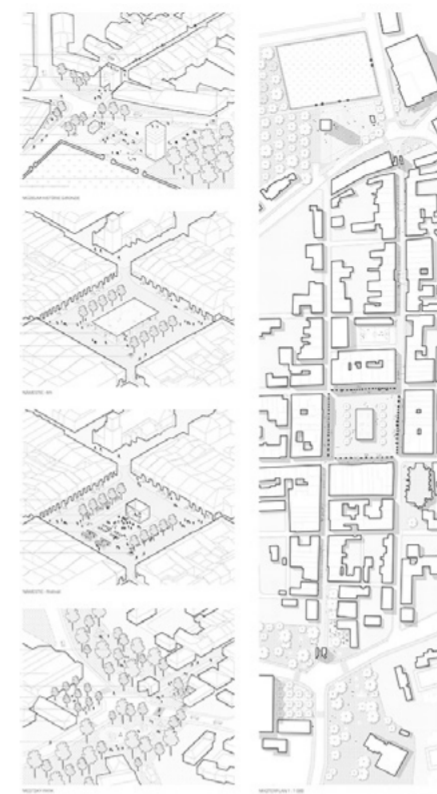
ÚSPEŠNÁ REPREZENTÁCIA

Fakulta architektúry dosiahla na medzinárodnej úrovni vynikajúce úspechy. Študenti FA STU Barbra Gunišová a Dominik Haviar, ktorí vypracovali víťazný návrh v národnom kole sa zúčastnili medzinárodného kola a stretnutia REA 23 a tým aj medzinárodného workshopu na tému: *Vízia konverzie budovy školy v Sauveterre-de-Guyenne*. Študenti boli rozdelení do medzinárodných štvorčlenných kolektívov. Kolektív, v ktorom boli študenti z FA STU získali v rámci workshopu 1. a 2. miesto.

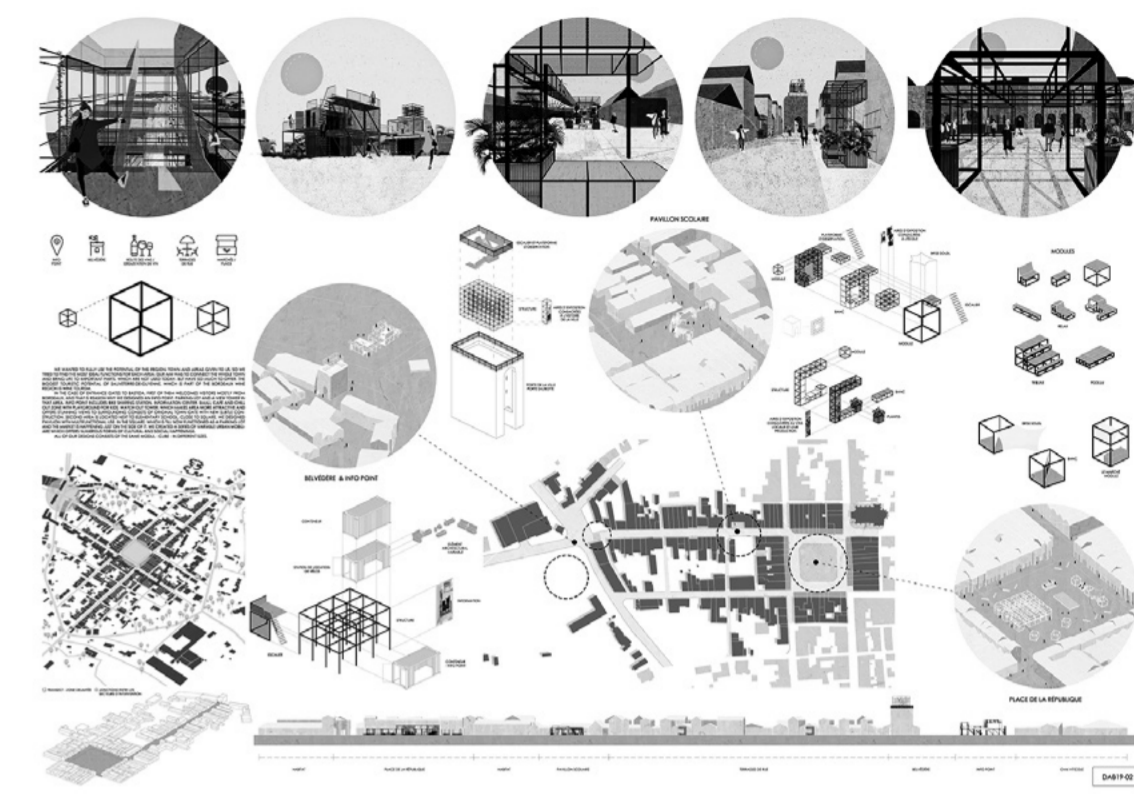
V medzinárodnom kole súťaže sa práca z FA STU (Gunišová – Haviar) umiestnila na 2. mieste. Práca zároveň v študentskom hlasovaní získala 1. miesto.

Spríevodnými akciami stretnutia boli odborné exkurzie s výkladom o histórii miest Bordeaux, Sauveterre-de-Guyenne a o chránenej prírodnej oblasti Duna du Pyla, ktorá je zapísaná vo svetovo prírodnom dedičstve UNESCO. Na záver podujatia tradične prebehla bilancia aktivít stretnutia. Medzinárodná porota doplnená o predstaviteľov z miestnej a regionálnej municipality sa zhodla na vysokej kvalite víťazných súťažných návrhov a na bohatej inšpirácii pre mesto z nápadov prezentovaných na workshopoch. Konštatovalo sa, že konferenčné príspevky pedagógov boli obohacujúce, viedli k diskusi o udržateľnosti a trendom činnosti siete. Na základe smerovania vedy a metodiky výučby na univerzitách a školách architektúry bolo dohodnuté, že pracovné stretnutie by malo prebehnúť najskôr v Budapešti, kde sa spracujú podklady pre vypracovanie medzinárodného projektu na zvýšenie vedeckej úrovne stretnutí REA a na podporu aktivít združenia REA.

Lubica Ilkovičová
Autori foto: Lubica Ilkovičová, Ján Ilkovič

Posterior návrhu z 2. miesta národného kola (D. Szekeřová, I. Kanich)

Posterior víťazného návrhu (B. Gunišová, D. Haviar)

Historické centrum Bordeaux

Duna du Pyla, zapísaná vo svetovom prírodnom dedičstve UNESCO

Konferencia pedagógov

Naši ocenení študenti Barbra Gunišová a Dominik Haviar

Historický kolorit mesta stredovekého mestieka Sauveterre-de-Guyenne

Rokovanie poroty

pracovná atmosféra workshopu

MIND THE GAP 2019 NA FA

účastníci workshopu

V dňoch 13. až 17. mája 2019 sa na pôde Fakulty architektúry STU uskutočnil medzinárodný workshop v spolupráci s Wismarskou univerzitou (Hochschule Wismar, University of Applied Sciences: Technology, Business and Design). S touto univerzitou fakulta dlhodobo spolupracuje pri uskutočňovaní študentských a učiteľských mobility v rámci programu Erasmus+ a pochádza z nej hosťujúci profesor Martin Wollensak. Práve on bol spolu s prof. Robertom Špačkom iniciátorom myšlienky zorganizovať v Bratislave študentský workshop, zameraný na oblasť udržateľnej architektúry, ktorý by prispel k ešte väčšej previazanosti oboch univerzít a ich študentov. Študenti HS Wismar, pochádzajúci z viac ako pätnástich krajín sveta, absolvovali spolu so slovenskými študentmi bohatý celotýždňový program, počas ktorého navštívili Bratislavu, Viedeň a intenzívne pracovali na architektonickom zadaní. Témou zadaním bolo ideové riešenie reaktívneho doplnkového priestoru Fakulty architektúry, navrhované do prieluky po dvoch domoch oproti budove fakulty.

Úvodná časť workshopu mala prípravný charakter a pozostávala zo súboru prednášok, ktoré mali za cieľ poskytnúť študentom počiatočné informácie a impulzy na spracovanie zadaní. Ako organizátori workshopu sme v tandeme predekan-doktorand odprezentovali centrálnu ideu zadaní workshopu – koncepciu prispôbiteľnej architektúry, a súčasne predstavili budovu Fakulty architektúry. Pozvanie predstaviť svoj projekt na náučiacich Námestia slobody, Námestia 1. mája a Jozefskej ulice, čo je objekt, postavený na parcele susediacej s prielukou pre workshop, prijal hosťujúci profesor Ing. arch. Pavol Paňák. Pavol Paňák predstavil študentom v rámci prednášky filozofiu a technické riešenie projektu a priblížil atmosféru miesta, s ktorým následne pracovali. Sériu prednášok uzavreli výskumníci z partnerskej Dunajskej univerzity v rakúskom Kremse. Architekt Gregor Radinger viedol študentov do problematiky navrhovania architektúry v kontexte lokálnych klimatických podmienok. Architektka Darya Haroshka následne predstavila študentom princípy tvorby udržateľnej architektúry pomocou low-tech technológií a procesov výstavby.

Súčasťou workshopu bola tiež séria exkurzií. Zahájila ju prehliadka historickej časti Bratislavy s dominantami Bratislavským hradom a pamätníkom na Slavíne, určená pre zahraničných študentov. Počas týždňa obohatila program aj návšteva budovy Slovenského rozhlasu s komentovanou prehliadkou. Táto kultúrna pamiatka poslúžila

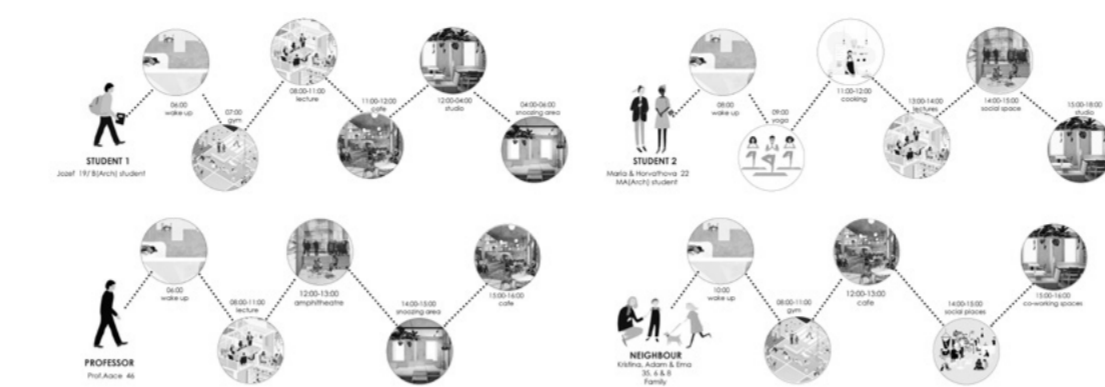
ako príklad inovatívnej architektúry s jedinečným otvoreným priestorom, poskytujúcim sociálnu interakciu, ktorá je podstatná aj na akademickej pôde. Atraktívnym bodom tejto časti workshopu bola exkurzia do Viedne, kde účastníci workshopu navštívili novovznikajúcu viedenskú štvrť Aspern Seesadt, ako príklad udržateľného developmentu založeného sa participáciou, ekologických princípoch a kvalitnej infraštruktúre. Keďže centrálnou témou workshopu boli vyučovacie, pracovné a oddychové priestory pre študentov, bola medzi exkurzie zaradená návšteva nedávno dokončeného kampusu ekonomickej univerzity vo Viedni, na ktorom sa podieľali zvúčne architektonické kancelárie ako Zaha Hadid, Peter Cook, Hitoshi Abe alebo Carme Pinós. Počas komentovanej prehliadky sa študenti oboznámili s rôznorodými prístupmi k súčasnému ponímaniu architektúry vysokoškolských stavieb. Návštevu Viedne zavýšila prehádzka historickým mestom a výstava Critical Care, Architecture for a Broken Planet (Kritická starostlivosť, Architektúra pre pokazenú planétu) vo Viedenskom centre pre architektúru.

Hlavnú časť workshopu predstavovala práca študentov na zadaní nezávislého rozšírenia priestorov fakulty do prieluky oproti budove školy. Dôležitým faktorom zadaní bolo pochopiť princípy adaptability a funkčnej premenlivosti architektúry jednak v kontexte každodenného využívania priestorov, ale tiež v kontexte dlhodobého vývoja programu fakulty. Určitým príkladom bol aj vývoj súčasnej budovy Fakulty architektúry, navrhnutej v dobe odlišného konceptu výučby, v kontraste so skúsenosťami študentov z rôznych krajín a ich domácimi inštitúciami.

Cieľom zadaní bolo navrhnuť reaktívny a meniaci sa priestorový koncept, ktorý nie len doplní chýbajúce priestory fakulty, ale je v istom zmysle aj ich kritikou.

CIELE WORKSHOPU:

- Pochopenie priestorových vlastností a požiadaviek riešeného programu a komplexné mapovanie vstupných údajov vo vzťahu k návrhu. Práca v rôznych mieračkach; od mieryk mesta, cez detaily susedstva, až po štúdiu konkrétnych priestorov;
- Potreba stanovenia vlastného programu navrhovanej budovy na základe mapovania a adaptácie rozsahu jednotlivých požiadaviek. Zadanie bolo voľné z hľadiska objemových a priestorových možností. Jediné limity boli hranice objemu pozemku. Úlohou študentov bolo hľadanie rovnováhy a náplne týchto obje-

Skupina I (Hannes Eggert, Damian Lürbke, Kusum Bajracharya, Asli Ersan, Frauke Nessler, Eleanor Ng, Viktor Kačmár). Študenti sa počas workshopu pozerali na problém z rôznych perspektív. Skupina I sa venovala dennému režimu jednotlivých okupantov navrhovaných priestorov.

mov, podľa vlastných analýz a návrhov;

- Tréning argumentácie na prezentáciu a obhajobu návrhov študentov na základe koncepcie, ktorú si sami vytvorili v krátkom čase počas spolupráce v medzinárodnom tíme;
- Celkovým cieľom bolo zlepšenie grafických a prezentačných zručností študentov a ich verbálnej komunikácie v rámci medzinárodných skupín aj počas finálnych prezentácií.

PRÍNOSY WORKSHOPU

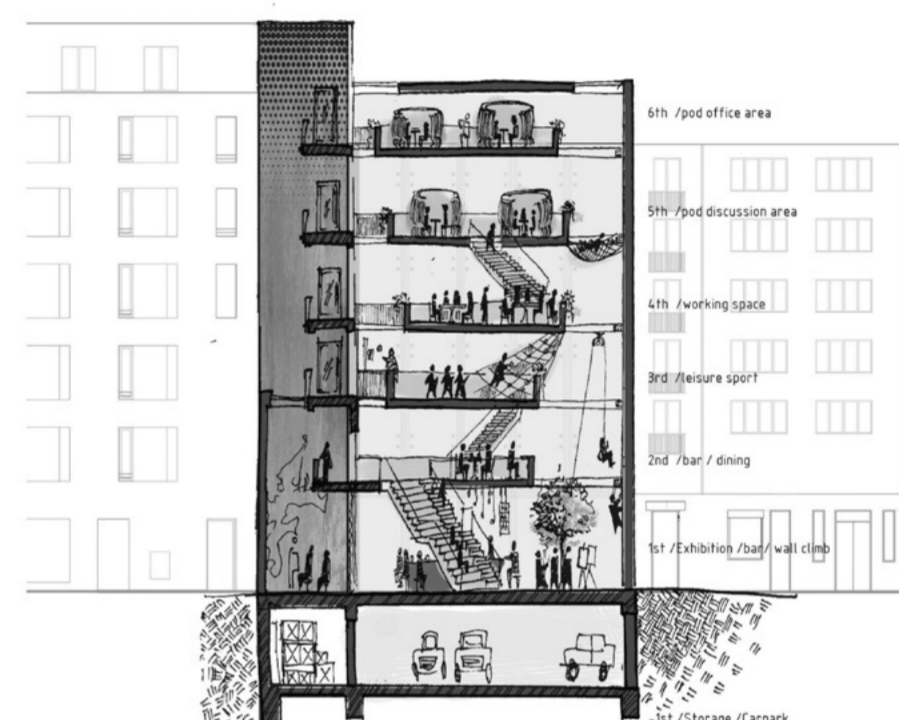
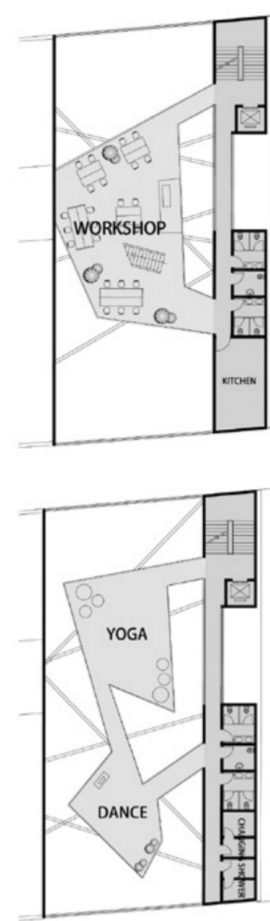
PRE ARCHITEKTONICKÉ VZDELÁVANIE:

- Zviditeľnenie medzinárodných vzťahov a aktivít Fakulty architektúry STU a upevnenie spolupráce s partnerskou Univerzitou Wismar;
- Medzinárodná spolupráca študentov architektúry v tímoch v krátkom čase – zhustenie pracovného nasadenia, brainstorming, hľadanie vhodného riešenia a jeho následné prezentovanie;
- Konfrontácia spôsobu premýšľania domácich študentov o tvorbe architektúry v medzinárodnom prostredí so zahraničnými študentmi;
- Jedným z cieľov workshopu bolo prehodnotenie súčasného stavu využitia priestorov fakulty a preverenie a možnosti pre ich prispôbenie a budúcu úpravu spôsobu architektonickej výučby (pre potreby transformácie štruktúry s Vertikálnymi ateliérmi).

Centrálna časť workshopu prebiehala formou konzultácií s pedagógmi a odborníkmi z odboru architektúry a ekológie. Každý pracovný deň bol uzavretý verejnou prezentáciou nápadov a konceptov a ich aplikácií do projektu prieluky ako interaktívneho študentského priestoru. Dôležité bolo sledovať progres procesu navrhovania.

Študenti pracovali v sedemčlenných tímoch a odprezentovali rozmanitú škálu návrhov a koncepcií prispôbiteľného priestoru a interpretácií jeho rôznorodého využitia počas akademického roka, ale aj možnosti jeho adaptácie v budúcnosti. Zaujímavým faktorom, ktorý sa opakoval vo viacerých projektoch, bolo prepojenie študentského života s verejnosťou, či už išlo iba o okolooidúcich, návštevníkov výstav a prednášok alebo o absolventov začínajúcich s praxou. Študentské návrhy sa snažili priestorovo uspokojiť a integrovať všetky skupiny. Výsledné projekty budú ešte podrobené analýze životného cyklu budov a vyhodnotené v rámci dizertačnej práce doktoranda Mareka Lúleya.

Skupina II (Ahmad Obeidat, Hisila Tuladhar, Melis Yagmur Elaldı, Anisha Patel, Shuang Zheng, Chen Zhang, Alexandra Knezovičová). Projekt zaujímavo pracoval so vzťahmi jednotlivých objemov, ktorým boli pridelené špecifické funkcie a s možnosťou ich fluidného prepojenia.

section

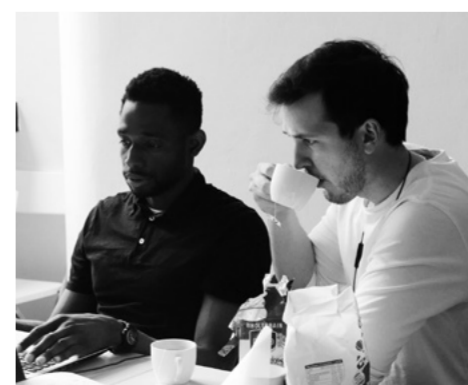
Dá sa konštatovať, že workshop v spolupráci oboch univerzít bol obsahovo a programovo dobre zvládnutý, i keď bola účasť domácich študentov napriek deklarovanému záujmu veľmi nízka. Okrem finalizácie ateliérových zadaní v záverečnej fáze semestra boli dôvodom najmä organizačné a administratívne prekážky súvisiace s kolidujúcim termínom obhajob ateliérových prác. Ako organizátori sme presvedčení o významnosti formátu workshopu pre vzdelávanie architektov. Pre zvyšovanie kvality vzdelávania na pôde fakulty by bolo prínosné vytvoriť v rámci študijného programu viac flexibilného priestoru dedikovaného práve takejto forme výučby.

MArch Marek Lúley
Ing. arch. Peter Morgenstein, PhD.
foto z workshopu na FA Irena Dorotjaková

Študenti prezentujúci rozpracovanosť projektu a prof. Wollensak z Wismaru.
Foto: Marek Lúley

ZOZNAM ÚČASTNÍKOV

GROUP 1
Hannes Eggert
Damian Lürbke
Kusum Bajracharya
Asli Ersan
Frauke Nessler
Eleanor Ng
Viktor Kačmár	GROUP 5
Kareem Mustafa
Jana Meier
Maryam Badietabar
Maria Jose Castelan
M.Moeed Hassan
Amin Sabotakin
Jana Božánová
GROUP 2
Ahmad Obeidat
Hisila Tuladhar
Melis Yagmur Elaldı
Anisha Patel
Shuang Zheng
Chen Zhang
Alexandra Knezovičová	GROUP 6
Nina Vanessa Birkner
Nils Kraftschick
Yara Ghazal
Fynn-Yannik Doose
Youen Hao
Xiangxin Cheng
Jakub Voříšek
GROUP 3
Nora Möller
Sarah Hesse
Florentine Seidler
Justus Lohrke
Valerie Layni Yosephine
Anubharathi Palanisamy
Ivana Kúsková	GROUP 7
Joel Laurino
Maik Wedig
Henry Aditari Wright-Nyingifa
Tatiana Shamina
Antonella Caro
Jay Purandare
Michaela Klampárová
GROUP 4
Ahmad Ardash
Ayca Özden
Tan Heng Yee
Johnathan Liebers
Alena Engel
Martin Majna
Pejje Xu	

Exkurzia vo Viedenskom Asperne. Sprievodca vysvetľuje vývoj nového susedstva založeného na ekologických princípoch a participácii.
Foto: Marek Lúley

Skupina IV (Ahmad Ardash, Ayca Özden, Tan Heng Yee, Johnathan Liebers, Alena Engel, Pejje Xu, Martin Majna). Inšpirácia obeť chytenej do pavázej sieti študenti transformovali do otvoreného priestoru s jadrinovou atmosférou, ale so zachovaním racionálneho plánu.

K CENE PROFESORA JINŘICHA HALABALU 2018

Slovník slovenského jazyka uvádza význam slova „halabala“ ako prislovie alebo hovorový expresívny význam – povrchné, nedbanlivo, lajdácky, leda-bolo, robí všetko len tak... No ako ďalej môžeme uvidieť, nie je to vždy tak :)

Dizajnér, teoretik, publicista a pedagóg **Jindřich Halabala** (* 24. mája 1903 – † 18. novembra 1978) patrí nepochybné k najzaujímavejším osobnostiam v oblasti tvorby nábytku v Československu v medzivojnovom období aj v povojnových desaťročiach. Jeho predstava o podobe modernej bytovej kultúre, o nábytku, ktorý má byť tvarovo elegantný, dokonale spracovaný, bezchybné funkčný, skladobný, variabilný, mobilný a pritom dostupný najširším vrstvám obyvateľstva, je aj dnes inšpiratívnym odkazom pre nábytkovú tvorbu. Nedávno sme si pripomenuli 116. výročie od narodenia Jindřicha Halabalu. Na pamiatku tejto významnej osobnosti vznikla súťaž študentských prác v odbore dizajnu nábytku a interiérovej tvorby.

JINDŘICH HALABALA, ŽIVOT A SPOJENÉ UP ZÁVODY V kontexte revolučnej funkcionalistickej architektúry zohrala kľúčový význam moravská nábytkárska firma Spojené umeleckopriemyslové závody a ovplyvnila celú generáciu spotrebiteľov z územia prvorepublikového Československa. Firmu môžeme považovať za európsky unikát hneď z niekoľkých dôvodov. Je to predovšetkým progresívne zmyslšľanie manažmentu, ktorý bol v tom čase otvorený všetkým revolučným myšlienkam vyplývajúcim z prevratného obdobia tridsiatych rokov. Jednou z nich je zahájenie výroby sektorového nábytku, ktorý sa veľmi skoro udomácnil v československých interiéroch a pojem sektor, pochádzajúci z obdobia prvej republiky, prežil ako synonymum funkčného spôsobu zariadenia interiérov až hlboko do obdobia socializmu. So Spojenými UP závodmi bol spojený aj život a tvorba Jindřicha Halabalu. Jindřich Halabala sa narodil v Koryčanoch na Morave. Jeho otec bol stolár, a tak logicky toto remeslo vnímal už od narodenia a v otcovej dielni sa tiež za stolára vyučil. Ako študent strednej odbornej školy pre spracovanie dreva vo Valašskom Mezifčí absolvoval prax vo vtedy čerstvo vzniknutých Spojených umelecko-priemyslových závodoch, kde spoznal ďalšie osobnosti z oblasti nábytkového dizajnu a manažmentu. Jeho ambície ho však poháňali ďalej, a to až do Prahy, kde svoje štúdium v roku 1926 zavŕšil na Umprum, odbor architektúra, špecializácia nábytok. Tu už mohol naplno rozvinúť svoju kreativitu v oblasti tvorby nábytku a kobercov. Po krátkej praxi v jednom pražskom ateliéri získal miesto vedúceho predajne Spojených UP závodov v pasáži pražského paláca Lucerna, kam nastúpil v roku 1928. Tu ho v roku 1930 povýšili do funkcie vedúceho brnenského ateliériu. Odtiaľ bol už len malý krôčik do kľúčovej funkcie riaditeľa pre vývoj nábytku, kde zostal

až do roku 1946. Koncom tridsiatych rokov firma zamestnáva viac než 1700 pracovníkov a tým sa zaraďuje v Brne medzi vtedajších „priemyslových gigantov“. Spojené UP závody boli pod Halabalovým vedením schopné zariadiť interiér bežného zákazníka rovnako kvalitne ako náročný interiér bohatého investora. Druhá svetová vojna a zmena politického režimu v roku 1948 vyústila do procesu znárodnenia československého priemyslu. Tým skončila aj slávna éra Spojených umelecko-priemyslových závodov. V roku 1953 vzniká zoštatnením ich nasledovník – štátny podnik UP Rousínov.

JINDŘICH HALABALA AKO PEDAGÓG V súvislosti so súťažou študentských prác treba zdôrazniť aj pedagogickú prácu profesora Halabalu, ktorý je všeobecne považovaný za zakladateľa nábytkovej pedagogiky. Kto niekedy „privoňal“ k učeniu o nábytkovom dizajne, ten iste uzná, že byť dobrým pedagógom a súčasne kvalitným dizajnérom dosť často nie je vždy možné. No prof. Halabala On to ale zvládol výborne. Halabalova dizajnárska tvorba je porovnateľná s tvorbou európskych špičiek 20. a 30. rokov 20. storočia. Vtedajšia situácia mu síce neumožnila venovať sa pedagogike v Čechách, ale v rámci Československa využil ponuku na Slovensku a v roku 1952 nastúpil na Vysokú školu lesnícku a drevársku vo Zvolene do funkcie interného pedagóga a kde dvadsať rokov budoval školu pre výchovu drevárskych inžinierov so zameraním na tvorbu, konštrukciu a technológiu výroby nábytku na Slovensku. Prispel tiež k založeniu Katedry architektúry nábytku a drevárskych výrobkov, ktorá sa jeho pričinením vyvinula na špičkové školiace a vedeckovýskumné pracovisko v Československu. V roku 1955 bol menovaný prezidentom ČSR za riadneho profesora na Drevárskej fakulty VŠLD vo Zvolene v odbore Konštrukcia drevárskych výrobkov a technológia výroby nábytku. Od 1. marca roku 1955 pôsobil ako prodekan DF VŠLD. Pre

študentov napísal trojdielnu vysokoškolskú učebnicu Priemyselná výroba nábytku. Od roku 1962 potom profesor Halabala pôsobil ako predseda Štátnej komisie pre rozvoj a koordináciu vedy a techniky. Jeho pracovné úsilie a všestranné nasadenie vyústilo do ocenenia štátnym vyznamenaním „Za vynikajúcu prácu“, ktoré získal v roku 1963 v odbore architektúra. Na Slovensku našiel Jindřich Halabala prívětivé pracovné prostredie, vďaka ktorému získal uznanie aj ocenenie a dožil sa sedemdesiatpäť rokov. Z funkcie vedúceho katedry odišiel v roku 1971 a o rok neskôr aj z pracovného pomeru. Katedra dizajnu nábytku a drevárskych výrobkov DF však dodnes čerpá z odkazu profesora Halabalu, ktorý ju premenil vo významné školiace a vedeckovýskumné pracovisko s novou kvalitou. Medzi študentmi bol tak obľúbený, že výsledok dlhodobého výborného vzťahu pedagóg – žiak, ktorý sa vinul niekoľkými generáciami študentov sa premietol do založenia súťaže o Cenu prof. Jindřicha Halabalu, ktorá bola vytvorená na podnet jeho žiaka profesora architekta Vladimíra Chrobáka v roku 2004. A pre študentov znamená účasť v súťaži ďalšiu skúsenosť a prípravu pre konkurenčné prostredie v praxi a na trhu práce.

ZALOŽENIE ODBORU DIZAJNU NÁBYTKU V BRNE V roku 1992 bol na Lesníckej a drevárskej fakulte Mendelovej univerzity v Brne zriadený Ústav nábytku a špeciálnych výrobkov z dreva s odborníkmi s dlhoročnou praxou. Vedúci ústavu doc. Petr Brunecký v roku 1996 navrhol rozšíriť štúdium drevárskeho inžinierstva o nové odborové zamerania „Výroba nábytku“ a „Dizajn nábytku“ a keď sa stal prodekanom podarilo sa mu vybudovať základňu odboru a osamostatniť interdisciplinárne štúdium nábytku ako svojbytný študijný program. Filozofia ústavu bola založená na troch pilieroch: výroba a kvalita nábytku, interiérový dizajn a ekológia interiéru, ktorá ponúkala množstvo výskumných aktivít z hľadiska kvality

života. (Ústav mimo iných odborných aktivít navrhol a garantoval aj rekonštrukciu unikátnej brnenskej villy Tugendhat.) V roku 2002 prijal ústav interdisciplinárne chápanie odboru interiéru – nábytok – dizajn, ktoré sa premietlo i v názve „Ústav nábytku, designu a bydlení“. I napriek spočiatku „pionierskym podmienkam“ umelecko-technického štúdia odbor dnes získava nadšných študentov, ktorí dokážu úspešne konkurovať školám obdobného zamerania. Ústav poskytuje vzdelanie pre budúcich dizajnérov a konštruktérov nábytku v bakalárskom i magisterskom stupni štúdia, s nadväznosťou na štúdium doktorandské. Zásadne, pre existenciu a budúcnosť nábytkárskeho inžinierstva bolo získanie akreditácie doktorandského štúdia „Procesy tvorby nábytku“. Prvým predsedom odborovej rady bol práve profesor Jindřich Halabal, jr. – syn známeho otca rovnakého mena.

KU VZNIKU CENY JINDŘICHA HALABALU Piate medzinárodné sympóziu Nábytok 2004, organizované vedením Drevárskej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene, Katedrou dizajnu nábytku a drevárskych výrobkov s Drevárskym kongresom ZSVTS Zvolen bolo naisto tým najdôstojnejším miestom kde pri príležitosti stého výročia narodenia profesora Jindřicha Halabalu vyhlásiť súťaž študentských prác o cenu s jeho menom. Profesor Jozef Chrobák, pedagóg na DF TU vo Zvolene, spoločne so svojimi kolegami cítil už dlhšiu dobu vnímať, že celožitovné dielo tejto mimoriadnej osobnosti československého nábytkového dizajnu a drevárskeho školstva nebolo doposiaľ náležite ocenené. Sto rokov od Halabalovho narodenia bolo tou najvhodnejšou príležitosťou, ako tento „dlh“ čiastočne splatiť. Pretože išlo o učiteľa, súťaž študentských prác je najvhodnejšou platformou pre šírenie Halabalovho odkazu aj mimo česko-slovenský rámec. Keďže Lesnícká a dřeřevářská fakulta Mendelovy univerzity v Brne je odborným partnerom Drevárskej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene, získala súťaž aj jej účasťou väčšiu prestíž práve podporou oboch univerzít. Štatút súťaže Cena profesora Jindřicha Halabalu bol vypracovaný a schválený vedeckou radou DF Technickej univerzity vo Zvolene aj vedeckou radou LDF Mendelovej zeměřevskéřej a lesnickej univerzity v Brne. Takouto formou si môžu obe univerzity uctíť pamiatku profesora Halabalu ako zakladateľa slovenskej i českej nábytkovej pedagogiky. A ocenenie sa stalo jednou z prvých podujatí svojho druhu na bilaterálnej, neskôr už medzinárodnej úrovni, s vysokou ambíciou posilniť komunikáciu a informovanosť v oblasti nábytkového dizajnu a tvorbe interiérov v Českej a Slovenskej republike. V roku 2005 prebehol prvý ročník Ceny profesora Jindřicha Halabalu. Súťaž bola striedavo organizovaná vo Zvolene a v Brne a cena bola každoročne udeľovaná študentom slovenských, českých a zahraničných škôl dizajnu za najlepšie projekty v oblasti tvorby a konštrukcie nábytku a interiérovej tvorby. S udeľením ceny sa stáva meno profesora Halabalu pevnou súčasťou jeho odkazu pre novú generáciu dizajnérov, technologov a výrobcov nábytku pre obidve univerzity.

O POSLEDNOM ROČNÍKU SÚŤAŽE O CENU PROF. JINDŘICHA HALABALU Príklad úspešnej, rokmi preverenej a sústavne sa rozvíjajúcej odbornej aktivity v podobe tejto súťaže sa odzrkadľuje nielen na podpore študentskej tvorby, ale sa dostal do kultúrneho povedomia i v medzinárodnom kontexte a stal sa živým inšpiratívnym odkazom v nábytkovom dizajne medzi najmladšou generáciou dizajnérov nábytku. Minuloročná výstava študentských prác už 14. ročníka súťaže o Cenu prof. Jindřicha Halabalu bola spojená aj s odborným sympóziom, ktorého sa mohli zúčastniť členovia hodnotiteľskej komisie, odborníci, študenti, ale aj laická verejnost. V troch blokoch prednášok si tak mohli vymeniť svoje skúsenosti zástupcovia vysokých škôl, ale aj predstavitelia priemyslu, ktorí mohli predviesť svoj výrobný program a motivovať študentov k spolupráci. Účastníci potom mali možnosť navštíviť výstavu a prípadne vybrať si nejaký objekt do svojho výrobného portfólia, čo by bolo zrejme tým najväčším ocenením príslušného študenta. Baroková sála budovy Miestodržiteľského paláca v Brne bola obsadená do posledného miesta a reakcie na prednášky vyvolávali živú diskusiu. Vyhodnotenie výsledkov súťaže s cieľom zvyšovania kvality, atraktivity ako aj rozsahu a významu je dôležité nielen pre prihlásených študentov, ale aj pre širokú laickú verejnost, ktorá má možnosť vidieť, kam sa posúva študentský dizajn. Z pôvodne bilaterálneho projektu sa počas minulých rokov súťaž rozrástla do skutočne medzinárodného formátu, dokonca jedna práca prišla v poslednom ročníku až z USA. Súťaž sa zúčastnilo 14 univerzít zo 7 štátov (Slovensko, Česko, USA, Chorvátsko, Írsko, Portugalsko a Rakúsko) a 7 stredných škôl Českej a Slovenskej republiky. Do súťaže bolo prihlásených celkom 264 návrhov, 129 bolo vybratých do druhého kola medzinárodnej porotou z 26 odborných porotcov. Odborné sympóziu navštívilo 250 poslucháčov, slávnostné vyhlásenie a vernisáž výstavy

navštívilo 470 návštevníkov, expozíciu v priebehu výstavy navštívilo cez 1550 návštevníkov. Výstava v reprezentačnom Miestodržiteľskom paláci v Brne tak predstavila výborné výsledky zatiaľ najrozsiahlejšej medzinárodnej súťaže študentských semestrálnych prác z oblasti nábytkového a interiéroveho dizajnu. Vyhodnotenie súťaže sa uskutočnilo ešte v čase, keď ešte v našej spoločnosti doznievali oslavy 100. výročia nezávislosti Československa. A súťaž o Cenu prof. Halabalu sa k týmto oslavám mohla hrdó prihlásiť, má totiž korene v Československu. Na Slovensku, ktoré bolo vtedy súčasťou štátu profesor Halabala po 2. svetovej vojne založil výučbu nábytkárstva, čo bolo v tej dobe v Československu jediná pedagogická inštitúcia tohto druhu, ktorá dodnes vychovala desiatky odborníkov pre nábytkársky priemysel. A tu treba hrdó vyhlásiť, že česko-slovenská súťaž o Cenu Jindřicha Halabalu je projekt, ktorý nemá v Európe obdoby. Vedľa konfrontácie úrovne jednotlivých prác študentov zo študijných odborov dizajnu a interiéru poskytuje aj príležitosť pre pedagógov vymieňať si svoje cenné skúsenosti a názory o kvalite dizajnu. V poslednom ročníku súťaže sa zúčastnili aj študenti z Fakulty architektúry STU, kde práca Loftový byt v bratislavskej Cvernovke študentky Pavliny Mojskej, pod pedagogickým vedením doc. Michala Hronského získala hlavnú cenu v kategórii Dizajn interiéru – klauzúrne práce.

–prof. Ing. arch. akad.arch. Ivan Petelen, PhD.–

REPMÓCIA PO PÄŤDESIATICH ROKOCH NA FA

V piatok 24. mája 2019 o 13.30 sa uskutočnila po päťdesiatich rokoch repromócia absolventov architektúry z roku 1969. Absolventi v hojnom počte vyše štyridsať sa najskôr stretli v zasadačke na Dekanáte FA STU. Tam mali pripravené malé občerstvenie a kde sa zvíjali v príjemnej atmosfére aj s vedením FA STU, dekanom prof. Pavlom Gregorom a prodekanou doc. Danicou Končerkovou. V slávnostnej a radostnej atmosfére si kolovali fotografie z čias mladosti a štúdiá. Mnohí z tejto partie architektov – absolventov ako doc. Marián Malovaný, doc. Branislav Somora, doc. Eugen Nagy či doc. Rudolf Šutovský donedávna pôsobili v stálom stave na našej fakulte, ale mnohí ďalší aj externe s fakultou spolupracovali. Na úvod povedal niekoľko slov doc. Branislav Somora, ktorý spomenul krásnych šesť rokov štúdiá. Znovu promovaní boli architektky a architekti: Ján Bányász, Mikuláš Breza, Daniela Brezová – Vázalová, Zora Cernacek – Ivaničová, Lea Dudášová – Oravcová, Ludmila Ďuricová – Mihalíková, Štefánia Formánková – Flessnerová, Eva Grébertová, Soňa Hajková – Račeva, Ivan Hojsík, Pavol Hollý, Klára Hrončoková – Hrežďovičová, Jana Hybalová – Zacharová, Marián Jurča, Soňa Kašová, Gustáv Konrád, Peter Košťál, Tatiana

Košťálová – Škrabáková, Anna Kručayová – Bašová, Cyril Kubica, Jaroslav Kvetan, Ján Milan Lenčo, Marián Malovaný, Eva Melicherová – Johanková, Vladimíra Mikulášová – Nižníková, Anton Mikuláš, Ernest Nagy, Božena Polčicová – Kunová, Ludmila Poštulková – Chovancová, Anna Priečinská – Mardíaková, Štefan Rutzy, Bedřich Rose, Eva Slovínec – Babalová, Branislav Somora, Miloš Sluka, Rudolf Šutovský, Anastazia Tancerová – Petrová, Christo Tursunov, Tibor Varga, Marián Záhorský, Viera Závadná. Medzi chýbajúcimi boli mená ako Ivan a Zemka Zbuškovci, Ivan Dzamba, či Velička Topolčanská-Murdževa a ďalší čo svoj život už zavŕšili, ale sú stále súčasťou spomienok svojich spolužiakov. Atmosféra bola výborná, svedčia o tom aj fotografie Maťa Kováča.

–red.
Foto: Matej Kováč–

PRIESKUMY ATELIÉROVÝCH PRÁČ NA FA

Súčasťou každého semestra na Fakulte architektúry býva komplexná výstava všetkého zaujímavého, čo sa na fakulte za posledného pol roka spravilo. Ide o výstavu obhájených ateliérových prác, otvorenú počas predĺženého víkendu pre verejnosť. Pre nezainteresovaných, ateliérová tvorba, skrátene ateliér je o navrhovaní, teda je to ten najdôležitejší predmet – to, kvôli čomu študenti chodia na našu fakultu. Je preto nesmierne zaujímavé a podnetné vidieť aké témy sa riešia na našej fakulte, ako sa k nim stavajú študenti a ako ich vedia podať. Dá sa tu vidieť do akej miery tvorivo, invenčne a kvalitne k zadaniu pristupujú. Posledné roky bolo štandardom, že práce boli vystavené počas Noci architektúry, tento rok bola premiéra prác hneď po obhájení v dňoch od 24. 5. do 26. 5. 2019. A dali sa vidieť skvelé veci! Prieskumy ateliérových prác na FA sa rozpriestranili po celej budove, v respíriách na chodbách, a vo foyeri na prízemí zaujali svoje miesta diplomové práce. Hoci tieto dva mesiace sú turbulentné podujatiami po celej Bratislave, ktorých je účasťou aj naša fakulta a niektoré sa odohrávajú aj na Fakulte architektúry. Od dnes bežia Dni architektúry a dizajnu (DAAD 2019), cez víkend bude Urban Market a budúci týždeň bude prebiehať Týždeň dizajnu/Design week a to vyzáduje priestorové a organizačné nároky na FA. Takže kto nestihol všetko pozrieť, toho vieme potešiť, že práce budú vystavené ešte raz aj počas tohoročnej Noci architektúry v júni. A je sa na čo tešiť.

–red.
Foto: Matej Kováč–

A

VÝBER Z NOVINIEK V KNIŽNICI FA STU

E-BOOKY:

Sprístupnené z webstránky knižnice na linku www.fa.stuba.sk/kniznica/e-booky

Od roku 2017 zakúpila Knižnica FA na základe odporúčaní pedagógov kolekciu 88 plnotextových elektronických kníh z databázy DeGruyter. Fakulta architektúry má k nim trvalý prístup priamo z fakultných PC na základe overenia IP adres. Vyberáme z tematiky:

Slovníky, príručky, manuály, typológie

LAJER-BURCHARTH, E. – SÖNTGEN, B. (ed.):	Interiors and Interiority (interiér, teória, psychológia). Birkhäuser, Bazilej: 2015
BODENSCHATZ, H. – SASSI, P. – WELCH GUERRA, M.:	Urbanism and Dictatorship. A European Perspective (teória a dejiny urbanizmu počas režimov v 1. pol. 20. storočia, perspektíva Európy). Birkhäuser, Bazilej: 2015
HOVESTADT, L. – BÜHLMANN, V. (ed.):	In Cooperation with ALVAREZ-MARIN, D. – ROMAN, M. – MICHAEL, S.:
A Quantum City. Mastering the Generic. (história a budúcnosť mesta, výsledky projektu ETH Zürich). Birkhäuser, Bazilej: 2015
HARTEN, H.:	Transformation and Utopie des Raums in der Französischen Revolution (dejiny architektúry, transformácia a utópia pri tvorbe priestoru). Birkhäuser, Bazilej: 2014
ROWLAND, B., JR.:	The Classical Tradition in Western Art (teória, dejiny architektúry a umenia Západu). Harvard University Press, Cambridge: 2014
STEIN, R.B.:	John Ruskin and Aesthetic Thought in America, 1840–1900 (teória, dejiny architektúry v Amerike 19. stor.). Harvard University Press, Cambridge: 2014
ROSSI, A.:	Die Architektur der Stadt. Skizzen zu einer grundlegenden Theorie des Urbanen (teória urbanizmu, architektúra mesta, skice). Birkhäuser, Bazilej: 2014
TZONIS, A. – LIANE, L.:	Das Klassische in der Architektur (teória, dejiny architektúry). Birkhäuser, Bazilej: 2014
PIEPER, J.:	Das Labyrinthische. Über die Idee des Verborgenen, Rätselhaften, Schwierigen in der Geschichte der Architektur (teória a dejiny architektúry). Birkhäuser, Bazilej: 2012
GÄNSHIRT, CH.:	Tools for Ideas. Introduction to Architectural Design (architektonické myslenie / popis a analýza teórií, stratégií, nástrojov/ od Vitruvia, Albertiho, cez Panofského a Kempa k Aicherovi a Flusserovi. Birkhäuser, Bazilej: 2012

INFORMAČNÉ LISTY FA STU BRATISLAVA

ročník 26, 2018/2019, #9 máj
Prvý raz vyšlo ako Informačný bulletin v marci 1992.

VYDÁVA: FA STU, Námestie slobody č. 19, 812 45 Bratislava
ŠÉFREDAKTORKA: Ing. arch. Irena Dorotjaková
KONTAKT: 0918 665 026, 02 / 57276178
E-MAIL: dorotjakova@fa.stuba.sk
DIZAJN/LAYOUT: Lenka Hámošová, MDes.
FOTOGRAFIE: Mgr. art. Matej Kováč,
Ing. arch. Irena Dorotjaková, archív FA STU
ISSN 1337-2475
REGISTRÁCIA MK: EV 2962/09

Za obsah dodaného príspevku zodpovedá autor.

**SLOVENSKÁ TECHNICKÁ
UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA ARCHITEKTÚRY**